

PANEL

HAZIRLIK

Çeşitli konularda uzmanların dinleyiciler karşısında görüşlerini açıkladıkları toplantılara panel diyoruz. Bir paneli televizyondan izleyip, düşüncelerinizi belirtiniz.

TELEVİZYONUN TÜRK AİLESİNE ETKİLERİ

GRUP ÜYELERİ:

Belgin ÖZKÖK (Elektrik Y. Müh.) – Lider

Zülal PİLTEN (Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanı) – Konuşmacı

Ayşegül ESENER (Çocuk Gelişimi ve Eğitimi Uzmanı) – Konuşmacı / Sekreter

Macide ÜNSAL (Ekonomist) – Konuşmacı

Muhammed Zeki MERT (Hukuk Müşaviri) – Konuşmacı

PANEL ÖZETİ:

1. Konunun ve Grup Üyelerinin Takdimi / Ana Giriş :

Panelimizin konusu “ Televizyonun Türk Ailesine Etkileri”. Neden bu konuyu seçtik ? Çünkü TV bir kitle iletişim aracı olarak toplumumuzda büyük ilgi görüyor. Beşinci Beş Yıllık Kalkınma Planı’na göre 1984’te yurt sathının ve nüfusun %80’ni TV verici alanına sokulmuş durumda, 1989’da bu oran %96’ya çıkarılacak. TV’nin yarar ve zararları toplumumuzda tartışılan güncel konulardan biri. Bu bakımdan panelin ilginizi çekeceği ve yararlı olacağı düşüncesindeyiz.

Evet, evin baş köşesine, en itibarlı yerine oturttuğumuz TV’nin eğlence, haber ve eğitim programlarının yarar ve zararlarını belirtirken konuşmacı arkadaşlarımdan bilhassa kişisel değer yargılarını da serbestçe belirtmelerini rica edeceğim. Sözü uzatmadan Sn. PİLTEN’e vereyim ve kendisinden “ TV’nin çocuklar üzerindeki etkilerini” belirtmesini isteyeyim.

Z.PİLTEN – Teşekkürler. Fazla TV izleyen çocukların çevre – mekan ilişkilerini iyi kuramayan, edilgen ve de en önemlisi imgelerle düşünmeyi bilemeyen ve yaratıcı olamayan çocuklar olduğu varsayılıyor. Bunun başlıca nedeni, TV ile imgelerin, biçimlerin çocuğa hazır olarak verilmesinden kaynaklanıyor. Sürekli ve art arda önünde imgeler ve resimler değişen çocuk, bunlar arasındaki ilişkileri tam olarak

kavrayamaz, yalnızca görür, algılamaya, imgeler kurmaya vakit bulamadan seyreder ve edilgenliğe itilir.

Yapılan araştırmalar sonucu elde edilen bulgular TV izlemenin çocuklar üzerinde saldırganlığı artırıcı etkileri olduğunu ortaya koymuştur. Vurdulu-kırdılı, kavgalı-dövüşlü, öldürmeli filmlerin çocukları daha saldırgan yaptığı, birçok deneysel araştırma ile gösterilmiştir.

Başkan – Sn. Pilten, çocukların TV izleme düşkünlükleri ile ilgili veriler var mı? Vakitlerinin ne kadarını TV'ye ayırıyorlar?

Z.PİLTEN – Evet, çocukların 3 – 7 yaş grubunda haftada 26 saat TV izledikleri belirlenmiş. Bu demek oluyor ki liseden mezun oluncaya kadar 15 bin saat TV izliyorlar. Bir diğer deyişle, okulda geçirdiğinden 3000 saat daha fazla.

Başkan– Bu sayısal veriler, TV'nin çocuk eğitimi ve gelişmesinde ne derece önemli rol olduğunu ya da olabileceğini gösteriyor. Çocukluk döneminin kişilik oluşumundaki önemi çok fazla. Bu nedenle TV'nin en fazla çocuklar üzerinde etkili olması normal.

Z.PİLTEN – Ayrıca TV'deki yiyecek reklamlarının yaklaşık %4'ünün gereksiz besinlere ayrılmış olduğu düşünülürse, TV'nin ne ölçüde dengesiz beslenmeye yol açtığı kestirilebilir. Araştırmalar, Türkiye'de annelerin %95'inin çocuklarını TV'de reklam edilen gıda maddelerinin aldıklarını ortaya koymuştur.

TV ruhsal ve bedensel rahatsızlıklara, uykusuzluk ve TV epilepsisine yol açabiliyor. Her çocuk gelişim düzeyi, kendi kişiliği (özel tercihleri ve tepkileri) doğrultusunda ve yetiştiği aile ortamının niteliğine bağlı olarak TV'den etkilenmektedir. TV'nin yararlarına gelince;

- Çocukları eve bağlayarak ailede ortak ilgiler yaratması, aile mutluluğunu gerçekleştirir.

- Çocuğun kültürünü geliştirir.

- Çocukların ilgilerini ve yaşam alanlarını genişletir.

- Çocukların estetik zevklerini geliştirir, rol alma ve taklit yoluyla kahramanlarla özdeşleşir bu da kişilik gelişmesini etkiler.

- Toplumsal yapı ve yaşamsal biçimler hakkında bilgi edinir.

Başkan – Çocukların TV'deki yabancı kahramanları taklit etmeleri, onlarla özdeşleşmelerinin daima yararlı olduğu söylenebilir mi? RED KIT gibi dizilerin çocuklara olumlu davranış modelleri sunduğunu iddia etmek mümkün müdür?

Z.PİLTEN – Her dizi film için değil tabii.

Başkan – TV'nin çocuklar üzerindeki etkilerini gördük. Diğer aile bireyleri üzerindeki etkilerini de Sn. A. ESENER'den dinleyelim.

A.ESENER – TV günlük yaşamın büyük bir kısmını dolduruyor. Aile üyeleri arasında özellikle TV'ye bağımlılıktan uzaklaşmalar söz konusu oluyor. Paylaştıkları ortak şey TV. Bunun yanı sıra TV özellikle kırsal kesimdeki insanlarımızı kendilerinin dışındaki bir dünyadan haberdar ediyor. Yetişkinlerin bilgi, görgü, tutumlarını değiştirmek ve genel kültürlerini artırmak hususunda yararı, etkileri oluyor. Bu arada Batı'nın kültürünün TV aracılığıyla taşınması söz konusu. Bazı dizilerde sergilenen olaylar, erkek – kadın ilişkileri, toplum ve aile yapıları, dünya görüşleri giysileri, davranış modelleri etkili oluyor. Böylece bu durum kültür değişmelerine neden oluyor.

Başkan – Batı kültürünün TV gibi etkin bir araç sayesinde Türk aile yapısında bazı olumsuz ya da olumlu etkiler yapabildiğini ya da yapabileceğini belirtiyorsunuz. Peki boş zamanların değerlendirilmesi açısından TV neler sağlıyor ?

A.ESENER – Eğlence gereksinimi sağlaması, kültürlenmeye katkıda bulunması söz konusu. TV'nin kullanımından kaynaklanan uykusuzluk vb. rahatsızlıkları daha önce belirtmiştik.

AÇIKLAMALAR

Bir konunun dinleyiciler önünde söyleşi havası içerisinde birkaç kişi tarafından tartışılmasına panel denir. Bir başa deyişle panel bilim, siyaset vb konularda uzmanların, dinleyiciler karşısında bilgi ve görüş bildirdikleri, sonra da dinleyicilerin soru sorarak ve açıklamalarla konuşmaya katıldıkları bir toplantıdır. Adı, İngilizce bölüm, parça anlamına gelen “panel” sözcüğünden gelir. Panel terimi, toplantının konuşmacılar, dinleyiciler olarak iki bölümden oluştuğunu anlatır. Konuşmaların halk karşısında yapılması nedeniyle bu toplantı dilimizde “açık oturum” diye adlandırılmıştır. Toplum sorunlarının konuşulmasının en sık uygulanan toplantı seçimi paneldir. Radyo ve televizyonda da çeşitli sorunlar hakkında düzenlenen toplantılar, panel türünde yapılmaktadır.

Panelde bir yarışma havası yoktur. Başkan konuyu belirtip konuşmacıları tanıtır. Ele alınan konu ile ilgili bilgileri verir. Sonra konuşmacılara sıra ile sorular yönelir. Konuşmacılar görüşlerini belirtip gerekli bilgileri verirler. Bu sırada diğer konuşmacıları özenle dinleyip gerekli notları alırlar. Konuşmalar içtenlikle yapılır. Konuşmalarda eleştiri vardır fakat suçlama yoktur. Hiçbir zaman kırıcı, yerici ve kendini övücü davranışlar içine girilmez.

Bir grup insanın aralarında gerçekleştirdiği tartışma biçimi olan panel geniş bir salonda izleyiciler önünde yapılır. Konu önceden tespit edilir. Panelin başkanı toplantının başarı ile bitmesi için özen gösterir. Konuşmacı sayısının altı kişiyi geçmemesi tercih edilir. Tartışmaların ve konuşmaların uzaması başkan tarafından incelikle hiç kimseyi kırmadan önlenmelidir.

Bir düşünce alışverişi çevresinde oluşan panelin topluma, halka, geniş kitlelere sayısız faydası vardır. Farklı düşüncelerin dile getirildiği panelde kendi başımıza karar veremediğimiz konular, sorunlar gözümüzün önünde tartışıldığı zaman bilmediğimiz çok sayıda şeyi öğreniriz.

Panel dinleyicilerle konuşmacıların bir konu üzerinde birlikte düşünme isteği çevresinde düzenlenir. Bu nedenle de panel, samimi bir atmosferde üzerinde durulan konu ile ilgili dinleyicilerin bulunduğu bir tartışma biçimidir.

Düzenlenen panellerde ortaya atılan düşüncelerin, bilgilerin, verilen örneklerin gerçek, doğru ve bilimsel geçerliği olmalıdır.

Panelin planı ise şöyledir:

1. Panelin yapılış nedeni,
2. Panelin konusu ile ilgili olayın ya da gelişmelerin anlatımı,
3. Konuşmacılara sorulacak sorular,
4. Konuşmaları özetlemek,
5. Paneli sonuca bağlamak.

Panelde konuşmacılar hangi ölçütler içinde değerlendirilmelidir?

Panelde yer alan konuşmacılar konu ile ilgisi ve bilgisi olan, konuşma yeteneği gelişmiş kişilerden seçilir. Bunlar sabırlı, uyumlu, olgun, dinlemesini bilen, eleştiriler karşısında hoşgörüyü elden bırakmayan kişilerdir. Söz hakkı verilmeden konuşmadıkları gibi konuşanın da sözünü kesmezler.

Konuşmalar akıcı, canlı, herkesin anlayacağı bir dille yapılır. Doğal, saygılı ve yerinde bir anlatım kullanılır.

Konuşmacıların söyleyecekleri bitince, dinleyiciler soru sorabilirler. Konunun bazı yönleri hakkında kendi düşüncelerini açıklayabilirler. Panelde karar değil, açıklama amaçlanır.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

1. Panel metinlerinin ortak özellikleri nelerdir?
2. Panelde ele alınacak konular nasıl belirlenir?
3. Panel yöneticisinin görevleri nelerdir?
4. Yapılan panele dinleyiciler nasıl katkı yaparlar?
5. İdeal bir panel için konuşmacı sayısı kaç kişiyi geçmemelidir?